

Jaarverslag CBOO 2009

Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs (CBOO)
Postbus 2875 (Kamer 8.03)
3500 GW UTRECHT
Tel: 030-2989167

Inhoud

Voorwoord.....	2
De Stichting CBOO	2
Doelstellingen.....	3
Bestuur.....	3
Bestuurssamenstelling	6
Secretariaat.....	7
Vertegenwoordigingen.....	7

Activiteiten in het verslagjaar

1. Samenwerking en netwerkvorming.....	8
2. Bestuursvormen en kenmerken openbaar onderwijs	10
3. Werkverbanden en adviesorganen	12
4. Stichting en instandhouding openbare scholen.....	12
5. Het CBOO en visitaties.....	13
6. Het CBOO-project onderwijs en homoseksualiteit	13
7. Het CBOO en de landelijke bekostiging GVO-HVO	14
8. Voorlichting	15
Adressen lidorganisaties in 2009.....	16

Voorwoord

Het jaar 2009 is voor het CBOO wederom van groot belang geweest. De noodzaak om de belangen van het openbaar onderwijs te behartigen wordt steeds meer ingezien. Dat blijkt onder andere uit de vele beroepen die op ons gedaan worden om ontstane knelpunten op te lossen. Maar ook uit het feit dat steeds meer mensen vinden dat gemeenten het openbaar onderwijs te makkelijk op afstand hebben gezet alsof zij er niet meer voor verantwoordelijk zouden zijn. Hierin moet verandering komen zodat duidelijk wordt dat het openbaar onderwijs grondwettelijk van overheidswege gegeven moet worden. De bestaande prioriteiten zullen in 2010 voortgezet worden. Daarbij zal vooral aandacht besteed worden aan de door het CBOO beoogde samenwerking in het belang van het openbaar onderwijs. Ik wil namens het bestuur iedereen bedanken die zich in 2009 voor het openbaar onderwijs heeft ingezet!

Prof. Dr. R.A.P. Tielman - voorzitter CBOO

De Stichting CBOO

De Stichting Contactcentrum Bevordering Openbaar Onderwijs (CBOO), die fungeert als het landelijk platform voor het openbaar onderwijs, is in 1963 opgericht.

De volgende organisaties waren in 2009 lid van het CBOO:

- de Algemene Vereniging van Medewerkers bij het Onderwijs van de Algemene Onderwijsbond (AOB/AVMO);
- de stichting Pedagogisch Studiecentrum Humanistisch Vormingsonderwijs (PSC/HVO);
- de stichting Schoolleiders Openbaar Primair Onderwijs (SOPO);
- de stichting Ouders voor het Openbaar Onderwijs (OvOO);
- de stichting Bestuurders in het Openbaar Onderwijs (BOO);
- de Stichting Landelijk IKOS, tevens vertegenwoordiging Protestantse kerken Nederland.

Doelstellingen

Het CBOO stelt zich ten doel werkzaam te zijn in het belang van het onderwijs (statuten art. 1.1).

In het bijzonder richt het CBOO zich op de bevordering van het openbaar onderwijs, dat de veelzijdige ontwikkeling van leerlingen dient en bijdraagt tot hun vorming. Daarbij wordt aandacht geschonken aan de betekenis van levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden en aan de verscheidenheid van die waarden zoals ze leven in de Nederlandse samenleving. De belangen van die waarden worden bevorderd en behartigd (statuten art. 2.1).

Het CBOO probeert dit doel te bereiken met de volgende middelen (statuten, art. 3):

1. de samenwerking van en met organisaties voor openbaar onderwijs bevorderen;
2. een gemeenschappelijke basis voor onderwijsbeleid en een gemeenschappelijke standpuntbepaling over openbaar onderwijs zaken ontwikkelen;
3. deelnemen aan werkverbanden en adviesorganen die relevant zijn voor de doelstelling van het CBOO;
4. gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan en contacten onderhouden met overheden en andere beleidsbepalende instanties en/of personen;
5. de stichting en instandhouding van openbare scholen bevorderen;
6. voorlichting geven en bijeenkomsten organiseren over openbaar onderwijs;
7. het verrichten van visitaties in instellingen voor openbaar onderwijs in primair en voortgezet onderwijs en op PABO's, die modules openbaar onderwijs verzorgen, alsmede het certificeren van scholen die voldoen aan de daartoe gestelde criteria voor de openbare school.

Bestuur

Het CBOO wordt bestuurd door een algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt gekozen door het algemeen bestuur uit haar midden.

Er vonden in 2009 drie vergaderingen plaats van het algemeen bestuur van het CBOO en wel op 24 maart, 23 juni en 10 november 2009. Daarnaast vonden drie vergaderingen van het dagelijks bestuur plaats. De bestuurscommissie visitatie, bestaande uit de bestuursleden A. van Rooij, J.H.O. Grönloh, A. Verhagen-Nobel en M. Hietbrink, heeft gewerkt aan verdere verbetering van de visitatieformats en heeft zich bezig gehouden met acquisitie voor nieuwe visitatietrajecten. Deze werkzaamheden zijn met succes bekroond, alhoewel het feitelijk tot stand brengen van visitatieafspraken met data e.d. in schoolorganisaties geen eenvoudige materie is.

Het dagelijks bestuur besteedde in 2009 ruim 130 dagen aan werkzaamheden voortvloeiend uit haar vertegenwoordigende functies namens het gehele openbaar onderwijs (CBOO, VOS/ABB en VOO), in besturen en overlegorganen. Op 5 februari 2009 vond in Almere een indringend overleg plaats over de mogelijkheid tot samenwerking van de organisaties in het openbaar onderwijs. Daarbij waren betrokken: VOS/ABB, de VOO, het CBOO en CBOO-lidorganisatie AOb/AVMO. Het overleg leidde wel tot een aantal afspraken, maar helaas moet worden vastgesteld dat die nog niet zijn omgezet in concrete samenwerking. De afspraken die het CBOO en lidorganisatie AOb/AVMO met de VOS/ABB en de VOO maakten, werden als volgt vastgelegd:

***Afstemming AOb/AVMO, CBOO, VOO, VOS/ABB
Bespreking 5 februari 2009***

Vooraf:

AOb/AVMO, VOO en VOS/ABB zijn de 'grotere spelers' in het openbaar onderwijs. Het CBOO stelt zich aanvullend op zonder af te doen aan de gewenste gelijkwaardige behandeling van elkaar. In dit document is een aantal nu bekende terreinen opgenomen en daarbij in grote lijnen de rol van elke organisatie overeengekomen. Bij nieuwe majeure ontwikkelingen zal de afsprakenreeks moeten worden gewijzigd of aangevuld. Indien zich ad hoc situaties voordoen is snelle afstemming gewenst opdat eventueel wat verschillende manieren van aanpak niet als contraproductief uitwerken. Als de publiciteit gezocht wordt of de landelijke politiek benaderd wordt ligt het primaat bij AOb/AVMO, VOO, VOS/ABB, tenzij anders wordt afgesproken.

<i>Terreinen</i>	<i>Coördinatie-afspraken</i>
<i>Accreditatie Pabo's</i>	<i>VOO en VOS/ABB zijn hiervoor verantwoordelijk. CBOO treedt op als gelijkwaardige gesprekspartner. AOb/AVMO wil niet hierbij betrokken worden.</i>
<i>Visitatietraject</i>	<i>Ingezette traject wordt voortgezet door CBOO. Bestaande afspraken met besturen en scholen worden gehonoreerd. Het CBOO is voornemens om over enige tijd inhoud en vorm te evalueren zo mogelijk te verbeteren. Daarbij zullen kritische geluiden van derden worden meegenomen. Secretaris VOS/ABB zal een training bijwonen.</i>
<i>Leerplan GHVO</i>	<i>CBOO houdt zich bezig met de randvoorwaardelijke toetsing van de curricula, VOO en VOS/ABB richten zich op de implementatie in de praktijk</i>

<i>Homo beleid (seksuele diversiteit)</i>	<i>CBOO participeert op verzoek van Plasterk in de alliantie homo-emancipatiebeleid waarbij de AOb als hoofdaannemer dienst doet. VOS/ABB zal een drietal pilots bij scholen VO van de grond proberen te krijgen en VOO verleent desgewenst hand en spandiensten via de communicatiemiddelen.</i>
<i>Ontwikkeling identiteit</i>	<i>Elk voor zich in afstemming. Gezamenlijk uitgangspunt, vooral ook elementen benadrukken die jongeren aanspreken. Algemene kernwaarden van het openbaar onderwijs staan centraal.</i>
<i>Imagocampagne</i>	<i>VOS/ABB en VOO plannen een imagocampagne van forse omvang. De kick off voor de organisatie van die activiteit is nog niet gegeven, maar zal waarschijnlijk in maart 2009 plaatsvinden.</i>

Mede in verband hiermee, hield het dagelijks bestuur een viertal ad hoc vergaderingen die behalve uitvoering van gemaakte afspraken (het leggen van contacten), betrekking hadden op lopende zaken en die geen besluitvormend karakter hebben.

Een nieuw werkterrein is in hoog tempo de vanuit en om de scholen gehoorde roep om steun bij het in stand houden van openbaar onderwijs in de regio's geworden. Decentralisatie van onderwijsbeleid betekent ook voor het CBOO extra, maar zeer concreet werk. Coördinatie en inschakeling van de lidorganisatie(s) op het juiste moment, en op de juiste plaats(en), is daarbij noodzaak. Deze trend, die al in 1999 is ingezet, werd met kracht voortgezet. Mede omdat lang niet altijd helder is of de besturen van instellingen voor openbaar onderwijs bij besluitvorming over beleidskwesties personeel en ouders in voldoende mate betrokken worden bij dit proces. De trend die te zien is bij het oprichten van stichtingen voor openbaar onderwijs in het primair en voortgezet onderwijs laat helaas geen beeld in een bepaalde (positieve) richting zien. Dat het CBOO met deze aanpak in de visie van het algemeen bestuur op de goede weg is, bewijst het feit dat momenteel in Nederland de discussie over de rol van de overheid in het maatschappelijk veld, met name ook m.b.t. het onderwijs, volop is ontbrand. Het is als resultaat van de discussie in het bestuur van het CBOO maar de vraag of de overheid moet doorgaan met terugtreden. CBOO-lidorganisatie AOb/AVMO heeft het voortouw genomen met het initiatief een onderzoek te laten verrichten naar de 'vereniging' als bestuursvorm in het openbaar onderwijs. Dit initiatief werd aangekondigd tijdens het AVMO Congres 2009. Medewerking aan het onderzoek wordt verleend door Prof. Dr. Mr. D. Mentink, AOb-bestuursadviseur Mr. Drs. F. Brekelmans en AOb-beleidsmedewerker mevr. Mr. M. van Es, die voor AOb/AVMO twee voorstellen hebben uitgewerkt. Het eerste betreft een Wetsvoorstel m.b.t. de vereniging als bestuursvorm in het

openbaar onderwijs. De drie onderwijsjuristen zien geen grondwettelijke belemmeringen voor die bestuursvorm. Reeds eerder schreef Mentink een wetsvoorstel voor stichtingen in het openbaar onderwijs. Nadat dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer is aangenomen, heeft het openbaar onderwijs in Nederland een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt. Meer dan 70% van de besturen in het openbaar onderwijs is momenteel juridisch gezien georganiseerd in stichtingen. Het tweede voorstel betreft een amendement met een Memorie van Toelichting op de Wet Samenwerkingsbesturen. Bedoeling is daarbij de positie van het openbaar onderwijs binnen dergelijke samenwerkingsbesturen aan te scherpen. Parallel daaraan heeft het Ministerie van OCW op 2 september 2009 bij monde van staatssecretaris S. Dijkema in een vergadering van de Vaste Kamercommissie Onderwijs de toezegging gedaan een eigen onderzoek te zullen instellen naar de grondwettelijke mogelijkheid van de vereniging als bestuursvorm in het openbaar onderwijs.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur was op 31 december 2009 als volgt samengesteld:

leden :

Dhr. R.A.P. Tielman	Stichting Bestuurders	voorzitter
Dhr. M. Hietbrink	AOb/AVMO	secretaris
Mw. A. Verhagen-Nobel	AOb/AVMO	penningmeester
Dhr. J.H.O. Grönloh	Stichting Bestuurders	bestuurslid
Dhr. L.L. Jongejans	Stichting Schoolleiders VO	bestuurslid
Dhr E. van Bork	Stichting Schoolleiders VO	bestuurslid
Dhr. H. Klijnsmit	Stichting Ouders	bestuurslid
Mw. A. van Rooij	Stichting Ouders	bestuurslid
Dhr. N. Stuij	Stichting PSC/HVO	bestuurslid
Dhr. A. Zark	Stichting Schoolleiders PO	bestuurslid
Dhr. E.J. Hendriks	IKOS	bestuurslid

waarnemers:

Dhr J.F.A. Braster	SOO
Dhr. F. Bolsius	OAB-overleg

plaatsvervangers :

Dhr. A.P.M. van Helvoort	AOb/AVMO
Dhr. P. Uneken	Stichting Bestuurders

Secretariaat

Bij het CBOO was in 2009 de volgende werknemer gedetacheerd:

Drs. M. Hietbrink, bestuurssecretaris met ambtelijke taken.

Het jaar 2009 was uit bestuurlijk oogpunt een belangrijk jaar. Daarbij moest in de nieuwe structuur, waarin de diverse geledingen in het openbaar onderwijs op heldere wijze bestuurlijk zichtbaar zijn en worden “bemenst” door personen die representatief zijn voor hun geleding in het openbaar onderwijs, haar effectiviteit bewezen. Steeds duidelijker wordt, dat deze structuur zeer efficiënt is. Op deelgebieden die te maken hebben met openbaar onderwijs is op deze manier zeer snel expertise binnen te halen en kan snel worden gewerkt aan snelle acties om problemen op te lossen.

Vertegenwoordigingen

Het CBOO was in 2009 vertegenwoordigd in de volgende organisaties en overlegorganen:

- Bestuur van de Stichting Studiecentrum Openbaar Onderwijs (SOO);
- Provinciale onderwijs overlegorganen van Zuid-Holland (werkgroep scholenplanning);
- Bestuur van de Stichting Audiovisuele Communicatie voor het Openbaar Onderwijs (ACOO);
- Bestuur van de Stichting Nationale Onderwijs Tentoonstelling (NOT);
- Bestuur van Omroep Limburg;
- Bestuur van de Stichting Onderwijsrecht op Pluriforme Grondslag;
- Besturen van enkele Adviesgroepen Onderwijs en Beroep (AOB's);
- Werkgroep Leraren in Opleiding (LIO);
- Stuurgroep Landelijke Bekostiging G/HVO;
- Hetero-Homo Onderwijsalliantie.

Activiteiten in het verslagjaar

1. Samenwerking en netwerkvorming

Netwerk Openbaar Onderwijs

Ook dit jaar werd hoge prioriteit gegeven aan de netwerkvorming op lokaal en regionaal niveau, ter versterking van de bemiddelende en samenbindende functie van het CBOO. Het netwerk van Regionale Vertegenwoordigers Openbaar Onderwijs, dat bestond uit de oude regionale COGVO-vertegenwoordigers, werd omgevormd tot een meeromvattend Netwerk Openbaar Onderwijs (NOO). Regionale vertegenwoordigers van VOO en AVMO traden toe. Met name met de vertegenwoordigers van AVMO werden intensieve contacten opgebouwd. Het CBOO bood ondersteuning met informatie via CBOO-weekberichten die per e-mail aan de bestuursleden werden rondgezonden en inhoudelijke ondersteuning door advisering en bemiddeling op maat en ad hoc. De leden van het netwerk vervulden de lokale en regionale signaalfunctie. Niettemin is het te overwegen om toch rayonbijeekomsten te beleggen, waarbij de territoriale indeling van de AOb-rayons uitgangspunt zou kunnen zijn. De contacten met de VOO-leden die namens het CBOO in diverse regionale organen zitting hebben, verloopt uitstekend ondanks het feit dat de vereniging VOO als zodanig uit het CBOO is getreden. Dat blijkt ondermeer uit de contacten die zijn gelegd met de autonome Stichting VOO Enschede, die onafhankelijk opereert t.o.v. de landelijke VOO in Almere. Het CBOO-bestuur heeft er bewust voor gekozen, ten bate van het openbaar onderwijs, niet de beslissing te nemen de vertegenwoordigers van de VOO op CBOO-zetels in overlegorganen te verwijderen.

De bestuurlijke herstructurering van het CBOO biedt kansen om het netwerk (NOO) uit te breiden naar alle geledingen en ideële stichtingen, die deel uitmaken van het CBOO.

Studiecentrum Openbaar Onderwijs in 2009

Aan de samenwerking met het Studiecentrum Openbaar Onderwijs werd een nieuwe impuls gegeven. De huisvesting van CBOO en SOO in één en dezelfde kamer droeg daar ruimschoots aan bij. Het SOO-bestuur nam het besluit zich niet meer te concentreren op het organiseren van eigen conferenties, maar wel ondersteunend op te treden. De voorzitter van het SOO Prof. Dr. J. F. A. Braster heeft een notitie het licht doen zien. Daarin schetst hij o.a. de toekomstige lijn van het SOO als volgt:

- In globale termen geformuleerd is de taak van het SOO het initiëren, (laten) uitvoeren en publiceren van wetenschappelijk (beleids)onderzoek dat betrekking heeft op en bruikbaar is voor het openbaar onderwijs;

- Daartoe wordt een beroep gedaan op diverse subsidiebronnen voor wetenschappelijk onderzoek zoals die beschikbaar worden gesteld door NWO;
- Daartoe kunnen ook, al dan niet gesubsidieerd, expert-meetings, symposia en congressen worden georganiseerd.

In lijn met deze ontwikkelingen zijn, aldus de SOO-voorzitter, drie thema's te formuleren:

- Onderzoek naar het functioneren van (nieuwe) bestuursvormen in het openbaar onderwijs. Daarbij zal aandacht moeten worden geschonken aan historische, juridische en economische aspecten. De centrale vraag is dan: "Welke bestuursvorm werkt het beste voor wie, en in welke omstandigheden?". Deze vraagstelling, waarin een verbinding wordt gelegd tussen uitkomsten, mechanismen en contexten, impliceert een vergelijkende casestudy;
- Onderzoek naar het functioneren van de openbare leerkracht in een pluriforme wereld. Dit thema kan enerzijds historisch worden uitgewerkt door een biografisch overzicht te geven van een 30-tal leerkrachten die in bepaalde tijdvakken werkzaam waren binnen het openbaar (of daaraan gelijk te stellen) onderwijs en die zich in bijzondere mate verdienstelijk hebben gemaakt wat betreft het actief aandacht besteden aan de maatschappelijke verscheidenheid (de doelstelling van het openbaar onderwijs). Dit thema kan anderzijds empirisch-sociologisch worden uitgewerkt door een vragenlijst af te nemen onder personeel van openbare scholen waarmee een model kan worden getoetst waarin de te verklaren variabele de aandacht voor maatschappelijke verscheidenheid is en de verklarende variabelen betrekking hebben op het didactisch, sociaal en cultureel kapitaal van de leerkrachten.
- Onderzoek naar de internationale positie van het openbaar onderwijs. De OECD heeft uitgebreid gegevens verzameld over de leerprestaties van 15-jarigen in diverse landen en over variabelen op leerling- en schoolniveau die deze prestaties kunnen verklaren.

Deze data zijn beschikbaar voor secundaire analyse. Analyses over alle landen laten zien dat het openbaar onderwijs het niet goed doet. Dat beeld wordt echter gerelativeerd als de sociale compositie van de school in acht wordt genomen. Meer diepgaande analyses waarbij de onderwijsresultaten binnen de context van bepaalde landen worden geplaatst en waarbij kwantitatieve analyses worden gecombineerd met kwalitatieve beschouwingen, zijn gewenst.

Sinds november 2000 beschikt het SOO over een eigen website op het internet www.openbaaronderwijs.nl. Met SOO voorzitter J. F. A. Braster zijn afspraken gemaakt over invulling van de website. Deze treedt daartoe in contact met de CBOO-webmaster.

Contacten met VOS/ABB

De contacten met de VOS/ABB zijn in een nieuwe fase beland. De VOS/ABB is een fusie aangegaan met Adviesbureau Leeuwendaal te Rijswijk (ZH). In deze constructie blijft voornamelijk een 'vereniging VOS/ABB' met zetel in Woerden in stand. De VOS/ABB-directeur Drs. R. van der Veen is bezig positie te bepalen. Afspraken die voorbode zouden zijn voor een fusie van de VOS/ABB met de VOO zijn voornamelijk van de baan. Of dit

betekent dat de banden met het CBOO worden verbeterd, moet worden afgewacht. In de CBOO-vergadering van 10 november 2009 heeft CBOO-voorzitter R. A. P. Tielman van het bestuur het mandaat gekregen actie te ondernemen ter verbetering van samenwerking met ondermeer de VOS/ABB. Duidelijk is dat door de nieuwe situatie een herpositionering van het CBOO op een aantal terreinen nodig is. Welke 'werkverdeling' de organisaties voor openbaar onderwijs met elkaar afspreken, is afhankelijk van verder overleg waarvoor het CBOO mandaat heeft verleend aan voorzitter Rob Tielman.

CBOO en NABS

Reeds in 2001 is zich een verheugende ontwikkeling gaan aftekenen, waarbij CBOO en NABS (Nederlandse Algemeen Bijzondere Schoolraad) hebben afgesproken samen inhoud te geven aan een breed gespreksforum, waarbij zich op termijn ook de VOS/ABB kan gaan aansluiten. Bedoeling is om thema's aan de orde te stellen, die een denominatie overstijgend karakter en een inhoudelijke relatie hebben met het openbaar en algemeen bijzonder onderwijs hebben. In het kader van de samenwerking heeft zich inmiddels de situatie ontwikkeld, dat de NABS en lidorganisatie AOb/ABO jaarlijks in samenwerking met het CBOO een conferentie organiseren met een actueel thema. In 2009 gebeurde dit op 15 april in vergadercentrum Vredenburg te Utrecht met als thema "Verantwoord vernieuwen".

2. Bestuursvormen en kenmerken openbaar onderwijs

De discussie binnen het CBOO over de bestuursvormen en (het behoud van) de kenmerken van het openbaar onderwijs bij samenwerking met het bijzonder onderwijs, vroeg in 2009 wederom veel aandacht.

In het bijzonder betrof dat de wijze waarop de garantiefunctie en de invloed van de overheid op het controleren van de naleving van de kenmerken van het openbaar onderwijs, vorm gegeven kan worden, gegeven de feitelijke ontwikkelingen van samenwerking met algemeen toegankelijke AB-scholen in de besturenorganisatie VOS/ABB en allerlei creatieve lokale constructies van 'samenwerkingsscholen'. Daarnaast komt steeds meer de discussie naderbij in hoeverre het 'creatieve' gebruik dat het bijzonder onderwijs van art. 23 van de Grondwet maakt, nog van deze tijd is en langer acceptabel is. Betreurenswaardig is het te moeten constateren dat de VOS/ABB tegenstander is van het doen van onderzoek naar de mogelijkheid van de vereniging als bestuursvorm in het openbaar onderwijs. Nieuw element in de discussie over de bestuursvormen, is de uitwerking ervan in de openbare scholen voor primair en voortgezet onderwijs. In de bestuursvergadering van 23 juni 2009 is uitvoerig gediscussieerd over een door AOb/AVMO ingebracht voorstel en een discussiedocument m.b.t. een eventueel wenselijke bestuursvorm 'vereniging'. Het uitgangspunt en de inhoud van het document leidde tot een discussie, die duidelijk maakte dat het voorstel niet unaniem inhoudelijk werd onderschreven. Wel kon het CBOO zich volledig vinden in het voorstel van

AVMO om onder eigen vlag bij de Tweede Kamer en het Ministerie van OCW te lobbyen voor deze nieuwe bestuursvorm en verdere eigen initiatieven te ontplooiën. In het CBOO-visitatiedocument dat op 2 november 2005 tijdens het congres van lidorganisatie AOb/AVMO werd gepresenteerd, werd uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor interne en externe democratische verhoudingen in steeds hiërarchischer opgebouwde schoolorganisaties. Tijdens bestuursvergaderingen is n.a.v. berichtgeving hierover in CBOO-berichten in 2009 uitvoerig gesproken. Gesprekken over dit aspect van het CBOO-werk hebben ook plaats gehad met de VOS/ABB. Hoe hiermee om te gaan is onderwerp van verdere bespreking met de VOS/ABB en de AOb. Met name laatstgenoemde organisatie toonde zich zeer welwillend m.b.t. het meewerken aan het tot stand komen van meer visitaties.

Het CBOO heeft in het verslagjaar gebruik mogen maken van de diensten en de kennis van hoogleraar onderwijsrecht Prof. Dr. Mr. D. Mentink. Dat uitte zich in informele adviezen in concrete situaties, waar de juridische kant van het openbaar onderwijs in het geding was. Bovendien heeft Professor Mentink te kennen gegeven te willen meedenken over de bestuursconstructie van een 'vereniging' voor leraren (in het openbaar onderwijs) en tevens mee te werken aan het beoordelen van certificeringscriteria voor het openbaar onderwijs op hun juridische merites. Afgesproken is dat CBOO-lidorganisatie AOb/AVMO daaromtrent rechtstreeks contact met Professor Mentink opneemt.

Kwaliteit

De inhoudelijke samenwerking in het kader daarvan betreft ondermeer het streven te komen tot een certificering van PABO's in Nederland op grond van 'modules openbaar onderwijs' die zij verzorgen en om de vraag of deze PABO's goed opleiden voor actief pluriforme openbare scholen. Daartoe hebben in het kader van de certificering reeds bezoeken plaats gehad aan de Hogeschool Edith Stein te Hengelo, de Haagse Hogeschool in Den Haag en de PABO Iselinge in Doetinchem. Er is een stagnatie opgetreden in de voortgang van visitaties op PABO's. In 2008 ging het overleg over modulering openbaar onderwijs aan PABO's van start o.l.v. VOO-medewerker T. Gelmers, de zogenaamde Commissie Code Openbaar Onderwijs, hetgeen in 2009 werd voortgezet. Namens het CBOO namen in 2009 de bestuursleden mevr. A. van Rooij en dhr. J.H.O. Grönloh aan dit overleg deel. Parallel is een directeurenoverleg gestart, dat moet leiden tot formalisering van een aantal zaken die in het Commissieoverleg aan de orde is. Daarbij is cruciaal wat er t.a.v. de certificering door directeuren is besloten. In 2009 is gebleken dat de regierol van PABO-directeuren in deze kwestie vooralsnog onduidelijk is.

Daarnaast is in 2007 de visitatie van openbare PO- en VO-scholen in de vorm van echte visitaties van start gegaan. Naar het zich laat aanzien is het succes ervan (mede door berichtgeving in CBOO-berichten) groot. Probleem daarbij is dat de wil er wel is, maar de implementatie van visitatietrajecten blijkbaar een taaie materie is. Ook als positief is gereageerd, is het nog een hele procedurele weg voordat de echte visitaties van start gaan. Voor het openbaar PO en VO is zonneklaar, dat de visitaties niet alleen een geweldige stimulans zijn de eigen scholen te profileren, maar daarnaast ook

de mogelijkheid bieden de geledingen als het ware de spiegel voor te houden m.b.t. de manier waarop men met elkaar omgaat en hoe dit te verbeteren is. Besloten is de formats die voor de visitaties in het PO en het VO worden gebruikt, te standaardiseren. Dit proces is afgerond in oktober 2009.

Rijksbegroting 2009-2010

Ook in 2009 bracht het CBOO geen gezamenlijk standpunt van de lidorganisaties over de Rijksbegroting naar buiten.

Onderwijsonderzoeken

Het CBOO levert een bijdrage aan de ontwikkeling van gezamenlijk beleid, door het indienen van onderzoeksaanvragen in het kader van het Kortlopend Onderwijs Onderzoek en van de veldaanvragen bij de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO).

Ook in 2009 onderkennen de gezamenlijke lidorganisaties het belang van de SLO-veldaanvragen en het Kortlopend Onderwijsonderzoek. In werkbijeenkomsten, waaraan de secretaris deelnam, werd steeds weer duidelijk dat het noodzakelijk is de instellingen te activeren onderzoeksaanvragen in te dienen. Dit gebeurt door in het bestuur intensief informatie te verstrekken over procedure en inhoud van onderzoeksaanvragen. Er was in 2009 geen verdere stijging waarneembaar in het indienen van onderzoeksaanvragen via het CBOO. Dat komt doordat onderwijsinstellingen na advies te hebben ingewonnen bij het CBOO, nu zelf de aanvragen gemotiveerd indienen bij de KPC groep in 's-Hertogenbosch dat deze aanvragen op drie uitzonderingen na allen toekende! Het blijft wenselijk, dat de CBOO-lidorganisaties (wellicht meer dan tot nu toe) zelf actie ondernemen en hun achterban stimuleren dat aanvragen worden geformuleerd, die via het CBOO kunnen worden ingediend.

3. Werkverbanden en adviesorganen

LGC

Het CBOO was betrokken bij de structuurveranderingen in de Landelijke Geschillencommissie (LGC) en heeft samen met de VOS/ABB een groot aantal voordrachten tot benoeming gedaan. Daarmee is in 2008 een aparte vertegenwoordiging van het CBOO in de LGC tot een einde gekomen. De herstructurering van een landelijke geschillenregeling heeft er in 2009 toe geleid dat er een loskoppeling heeft plaatsgehad van de denominaties.

4. Stichting en instandhouding openbare scholen

Het CBOO vervulde namens de gezamenlijke lidorganisaties, bij diverse gelegenheden een intermediaire functie in het kader van de instandhouding van openbare scholen. Gezien de steeds snellere ontwikkelingen op dit gebied, met name als gevolg van schaalvergroting nu

ook in het primair onderwijs, werd deze handelwijze met kracht voortgezet. Het Network Openbaar Onderwijs, waarmee in 1997 in CBOO-verband een begin werd gemaakt, is daarbij ingeschakeld. De pogingen om het netwerk verder te verdichten en de alertheid ervan te vergroten, heeft mede dankzij het ingetreden e-mail tijdperk, reeds tot opmerkelijke successen geleid. Ook de herstructurering van het CBOO heeft aan deze tendens een nieuwe impuls gegeven. Een zeer belangrijke functie heeft in dit verband ook de CBOO-website: <http://www.cboo.nl>

Steeds intensiever wordt het contact met openbare scholen, waarvan de instandhouding onder druk staat of die bezig zijn aan een herstructureringsoperatie. Daartoe zijn de aanwezige netwerken, die signalen hieromtrent ontvangen en doorgeven, noodzakelijk! Met name in Friesland, Zuid-Holland, Overijssel en Limburg heeft dit in 2009 tot veel activiteiten geleid.

5. Het CBOO en visitaties

Het visiteren van openbare scholen voor primair en voortgezet onderwijs is in 2007 volledig tot wasdom gekomen en begint zich te ontwikkelen tot een kernactiviteit van het CBOO. Met name het visiteren van openbare basisscholen heeft een hoge vlucht genomen, maar is in de uitvoering vertraagd door taaie bestuurlijke procedures. Daarom heeft het bestuur de verdere aanpak van programmering, kwaliteit en professionalisering in handen gelegd van een bestuurscommissie, die zich bezig houdt met de ontwikkeling van:

- Een actualisering van de formats voor PO, VO en voor de PABO's;
- Het opzetten van trainingen voor visitatoren;
- Het inrichten van een visitatieprogramma voor de langere termijn;
- Het ontwikkelen van een certificeringssysteem met bijbehorende criteria;
- Het in overleg treden met PABO's om de visitatie van deze opleidingsinstituten in goede banen te leiden op een zodanige manier, dat er in die kring draagvlak blijft bestaan voor een visitatietraject voor de modules openbaar onderwijs, die in die instituten worden verzorgd. Het is dus in de toekomst niet de bedoeling dat studenten worden gecertificeerd, maar dat instituten die voornoemde modules in hun onderwijspakket hebben. Overigens is dit een discussiepunt geweest in de bestuurscommissie visitatie en zal deze kwestie in het algemeen bestuur verder moeten worden bediscussieerd en met de betrokken PABO's moeten worden besproken.

6. De CBOO project Onderwijs en homoseksualiteit

Op verzoek van het Ministerie van OCW nam het CBOO in 2008 deel aan de Vrolijke Scholen Coalitie, een project dat medio 2008 werd afgerond. Met een looptijd tot 2012 ging

medio 2008 een Onderwijsalliantie rond homoseksualiteit en onderwijs van start. Het CBOO heeft daarbij gekozen voor een vier fasenstructuur:

- 2008 – Het organiseren van informatiebijeenkomsten voor gemeenten en provincies. Deze is inmiddels afgerond.
- 2009 – Het benaderen van scholen/schoolbesturen voor VO in samenwerking met de VOS/ABB en de AOb. Ook deze fase is afgesloten.
- 2010 – Het benaderen van scholen/schoolbesturen voor PO in samenwerking met de VOS/ABB en de AOb.
- 2011 – Speciale aandacht voor de problematiek rond homo/heteroseksualiteit op VMBO scholen.

In 2009 werd aan het CBOO voor verrichte werkzaamheden een subsidie van ruim € 23.000 toegekend.

7. Het CBOO en de landelijke bekostiging GVO/HVO

Al heel lang was het een feit dat leraren die godsdienstles of humanistisch onderwijs les gaven, niet gelijk betaald werden en vaak niet eens een werknemerstatus hadden. Deze 'vakleerkrachten' worden per jaar 'ingehuurd' om deze lessen te verzorgen op openbare scholen in het primair onderwijs indien de ouders hierom vragen. Tot augustus 2009 gebeurde het verzorgen van deze lessen vaak vrijwillig, dan wel tegen een zeer laag salaris bekostigd door gemeenten en kerken. Deze vakleerkrachten hebben zich terecht jarenlang achtergesteld gevoeld in arbeidsvoorwaarden ten opzichte van andere (vak-)leerkrachten. Het CBOO heeft zich dan ook jarenlang hard gemaakt om bij de politiek het voor elkaar te krijgen dat deze docenten gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden krijgen.

Bij de behandeling van de WET BIO is het gelukt om extra middelen beschikbaar te stellen om ook deze docenten gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden te bieden. Gesteld is namelijk door de Tweede Kamer dat ook voor docenten geldt dat de WET BIO op hen van toepassing is en dat daarbij gelijke arbeidsvoorwaarden horen als geldig zijn voor docenten voor andere vakken die in dezelfde sector les geven. De grote inzet en verdienste daarin van CBOO-bestuurslid de heer Stuij mag in deze zeker niet onbenoemd blijven. Zodoende is er voor deze groep docenten een budget van maximaal 10 miljoen euro door het Ministerie van OCW begroot voor de komende jaren om een cao af te spreken. Het dient een aparte cao te zijn, met aparte denominatieve werkgevers vanwege artikel 23 van de Grondwet. Deze werknemers kunnen namelijk niet vanwege de inhoud van hun vak aangesteld worden bij schoolbesturen van openbare scholen. Er zijn aparte denominatieve werkgevers in het leven geroepen, welke zijn verenigd in het Landelijke dienstencentrum GHVO.

8. Voorlichting

Het CBOO fungeerde wederom in toenemende mate als voorlichtende en doorverwijzende instantie voor haar achterban. In de bestuursvergadering van 18 december 2001 besloot het algemeen bestuur een website voor het CBOO te openen: <http://www.cboo.nl>. Daardoor is het mogelijk tegen relatief geringe kosten een enorm grote groep mensen te bereiken. Gekoppeld aan het gegeven, dat geleidingenstichtingen in het leven zijn geroepen die ieder op zich uitgangspunt zijn voor een netwerk in het openbaar onderwijs, heeft het CBOO bestuur geconstateerd dat de voorlichting en naamsbekendheid in 2009 aanzienlijk konden worden vergroot.

Utrecht, 9 februari 2010

Drs. M. Hietbrink, secretaris

Adressen lidorganisaties in 2009

Algemene Vereniging van Medewerkers bij het Onderwijs van de Algemene Onderwijsbond (AOB/AVMO)

Jaarbeursplein 22
3521 AP UTRECHT
Postbus 2875
3500 GW UTRECHT
Telefoon: 030 - 2989167
Fax: 055 - 5052845
E-mail: akikkert@aob.nl
E-mail rechtstreeks naar secretariaat AVMO a.i.:
A.P.M. van Helvoort: helvoort1955@zonnet.nl

Stichting Pedagogisch Studiecentrum Humanistisch Vormingsonderwijs (PSC/HVO)

Zwarte Woud 2
3524 SJ UTRECHT
Telefoon: 030-2856856
Fax: 030-2856857
E-mail: psc@hvo.nl

Stichting IKOS

p/a Konijnenpad 3
7921 BM Zuidwolde (Dr)
Telefoon: 0528 – 371512
Email: hendriks.locht@planet.nl

Stichting Ouders voor het Openbaar Onderwijs (OvOO)

Postbus 2875 (Kamer 8.03)
3500 GW UTRECHT
Telefoon: 030-2989167
Dhr. H. Klijnsmit (voorzitter)
Telefoon: 010-4224842 (privé)
E-mail: h.klijnsmit@hotmail.com

Stichting Bestuurders in het Openbaar Onderwijs (BOO)

Postbus 2875 (Kamer 8.03)
3500 GW UTRECHT
Telefoon: 030-2989167
Dhr. Prof. Dr. R.A.P. Tielman (voorzitter)

Stichting Schoolleiders Openbaar Primair Onderwijs (SOPO)

Postbus 2875 (Kamer 8.03)

3500 GW UTRECHT

Telefoon: 030-2989167

Dhr. P. Uneken (voorzitter)